

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

CLEVELAND 3, O., FRIDAY MORNING, JULY 2, 1943

Roosevelt je pomilostil izdajalca

Washington.—Predsednik Roosevelt je spremenil smrtno kazen za izdajalca Maxa Stephana iz Detroita v dosmrtno ječo. Stephan je bil obsojen na smrt, ker je dal streho in hrano nemškemu letalskemu nadporočniku, ko je ušel iz koncentracijskega taborišča v Kanadi.

Nasilno ponemčevanje Slovencev

New York. (JIC) — Prejeli smo besedilo naredbe glede ponemčevanja slovenskih imen na ozemlju Gorenjske in Koroske tre prinašamo ta izredni dokument, ki je dokaz in priča enega od najbolj neverjetnih nemških poskusov, da izbrisejo slovenski narod z obličja zemlje.

Naslednje je prevod naredbe, ki je izšla v "Verordnungs und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in den besetzten Gebieten Kaerntens und Krains." (Naredbeni in uradni list šefa civilne uprave v zasedenih predelih Koroske in Kranjske).

96. Naredba za ponemčevanje slovenskih krstnih imen in nemški način pisanja slovenskih rodbinskih imen v zasedenih predelih Koroske in Kranjske:

Na podlagi podeljenih mi polnomoči zapovedujem:

Paragraf 1. Uporaba slovenskih krstnih imen je prepovedana tako v govorici kot v pisavi. Mesto njih je treba uporabljati odgovarjajoča nemška imena.

Paragraf 2. Slovenska rodbinska imena je dovoljeno izgovarjati in pisati le na nemški način izgovora in pisanja.

Paragraf 3. Za ponemčevanje slovenskih krstnih imen in za nemško pisanje slovenskih rodbinskih imen je merodajna posebna priloga k tej naredbi (Verordnungsblatt), ki je del te naredbe in vsebuje seznam ponemčenih slovenskih krstnih imen in nemški način pisanja slovenskih rodbinskih imen.

Nov ženski odsek pri jug. vojnih veteranih
Organizacija Jugoslovanskih vojnih veteranih, postaja 3 Ameriške jugoslovanske legije, bo ustanovila nov ženski odsek. Prva seja bo v nedeljo 11. julija ob dveh popoldne v SND na St. Clair Ave. K temu odseku lahko pristopijo: mati veterana, žena, sestra in hči, ne glede na to, če je veteran služil v ameriški ali jugoslovanski vojski, ako je sedaj ameriški državljani ter član te organizacije. Vse te so prošene, naj pridejo na omenjeno sejo. Več informacij lahko dobite pri tajniku Frank Mervarju, 5372 St. Clair Ave.

Vesela vest
Družino Mr. in Mrs. George Braidic, 14308 Lake Shore Blvd. so obiskale vile rojenice in ji podarile krepkega sinkota. Materino deklidsko ime je bilo Frances Gern. Čestitke!

Rusi so zasedli važno višino severno od Moskve

London.—Na fronti severno od Moskve so ruske čete vzele Nemcem zelo važno strateško višino. Nemci so jo poskušali vzeti nazaj 23 krat, toda brez uspeha. Nad 500 nacijev je moralo ta poskus plačati s življenjem.

Kraj rusko vrhovno poveljstvo ne označuje natančno. Sodi pa se, da se nahaja ali v Stari Rusiji v bližini jezera Ilmen, ali pa južozapadno od Velike Luke.

V splošnem na ruski fronti ni posebnih aktivnosti že tri mesece. Toda Nemci vsak dan poročajo, da pričakujejo ruske ofenzive vsak čas.

Za pomoč domovini!

Naš barometer nekaj dni tako miruje, kot bi zmrznil. Pa ni! Nekaj se bo kmalu premaknil, ko nam bo glavni blagajnik Anton Grdina povedal, koliko ima na banki. Vendar pa moramo zapisati, da do petih tisočakov še precej manjka.

Mr. Grdina poroča, da sta izročila velikodušen dar za bedne v stari domovini poznana in vsem priljubljena. Mr. in Mrs. Frank Ivančič, trgovca iz 15416 Saranac Rd. in sicer kar \$50. Že prej sta darovala kot "neimenošana" lepo vsoto.

V našem uradu so pa darovali: Joe Baznik iz 5713 Prosser Ave. \$10. Po \$5: Frank Jamnik iz Collinwooda (prinesel Rev. Baraga), Martin in Lucy Romih, 14913 Sylvia Ave. in Mary Zalar iz 1384 E. 171. St.

Mrs. Rose Zadnik iz 6111 Shade Ave. je dala \$2.50, John Kromar, R. D. 1, Portville, N. Y. je pa poslal \$2 in obenem obnovil naročnino za Ameriško Domovino za eno leto. John ima sina že tri leta v armadi, ima šaržo narednika ter služi v Floridi. Naroča pozdrave vsem prijateljem in znancem, zlasti pa Jeršanovi družini.

Najlepša zahvala vsem dobrim rojakom, ki se tako velikodušno odzivljejo za pomoč našim bednim rojakom v stari domovini. Pa še drugi dajte kaj, če hočete, in če morete.

Paragraf 7. Naredba stoji v veljavo retroaktivno od 10. avgusta 1942. Istočasno je razveljavljena naredba o nemškem načinu pisanja krstnih in rodbinskih imen v zasedenih ozemljih Koroske in Kranjske iz februarja 1942, ki je izšla v "Verordnungs und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung fuer die besetzten Gobiete Kaerntens und Krains" v Celovcu, dne 13. avgusta 1942.

Podpisan: šef civilne uprave Rainer.

Paragraf 4. Ponemčevanje slovenskih krstnih imen in uvedba nemškega načina pisanja slovenskih rodbinskih imen sta izvedeni uradno, tako da bo dobil vsakdo svoje posebno potrdilo.

Paragraf 5. Določeno nemško krstno ime in določeni nemški način pisanja rodbinskega imena bodo vpisani v javne sezname.

Paragraf 6. Prestopki proti tem določbam bodo kaznovani z globami ali z zaporom. Prestopki morejo biti kaznovani tudi obenem z globo in zaporom.

Paragraf 7. Naredba stoji v veljavo retroaktivno od 10. avgusta 1942. Istočasno je razveljavljena naredba o nemškem načinu pisanja krstnih in rodbinskih imen v zasedenih ozemljih Koroske in Kranjske iz februarja 1942, ki je izšla v "Verordnungs und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung fuer die besetzten Gobiete Kaerntens und Krains" v Celovcu, dne 13. avgusta 1942.

Paragraf 8. Določba za ponemčevanje krstnega imena in nemški način pisanja rodbinskih imen ne veljata za krstna imena in rodbinska imena oseb, ki so bile že mrtve v trenutku, ko stopa ta naredba v veljavo.

Američani so okupirali japonsko pristanišče

Poleg 5.000 vojakov, ki bodo z raznimi vajami nastopili v mestnem stadionu v nedeljo pri praznovanju "festivala svobode," bodo nastopile tudi članice armadnih in mornariških pomožnih korov in sicer bodo nastopile WAACS, WAVES, Marines in SPARS. Na sliki vidite skupino brhkih deklet od SPARS. Vrata v stadion bodo odprta ob 6:30 zvečer. S programom bodo začeli točno ob 7:30 in sicer z nastopom vojakov.

Ameriški bombniki so razbijali Palermo

Afrika, 1. jul. — Ameriške zračne trdnjave so brez vsake posebne opozicije včeraj bombardirale važno pristanišče Palermo na Siciliji. Bombe so zadevale razna skladišča in druge važne vojaške naprave. Dvoje letal, ki so spremljala bombnike, je bilo izgubljenih.

Palermo, ki je doživel že toliko napadov, je zdaj približno sesut, trdijo zavezniška poročila. Rimski radio je po napadu poročalo veliki škodi tega zračnega napada na Palermo.

Radio iz Berlina je pa danes trdil, da so ameriški bombniki včeraj zopet obiskali kraje v bližini Aten na Grškem.

Prememba naslova

Firma Cook Furnace & Sheet Metal se je preselila čez cesto od prejšnjega naslova na 536 E. 152. St. Dela nove in popravlja stare furneze ter žlebove.

Pozdravi iz Brooklyna

Družina Zupancič iz Homer Ave. pošilja vsem prijateljem in znancem najlepše pozdrave iz Brooklyna, N. Y.

Naši vojaki

Joe Hace, četrti sin družine fiji, Pa. in sicer je njegov naslov: Pvt. Vincent J. Simoncic, Armored School, School Dte. M. Barracks, Navy Yards, Philadelphia, Pa. Obema fantoma želimo vso srečo in pa zdravja.

V pondeljek 5. julija bo odšel k vojakom Joe Picely, sin dobro poznane družine Mr. in Mrs. Picely, 18701 Muskoka Ave. Naj bi ga spremljala sreča in zdravje.

Domov je prišel na dopust mornar Frank Grimšič, sin Martina Grimšiča iz 641 E. 123. St. Pri brodarstvu po raznih morjih je doživel mnogo razburljivih dogodkov. Enkrat je njegovo ladjo napadlo 15 nemških letal. Frank pripoveduje, da so se z ladjo vračali iz Afrike domov v Ameriko, ko so prihrumeli nad njega naciji ter ladjo obsuli s svinčenkami. Frank si je rešil življenje s tem, da se je vrgel za bližnji top.

Jugoslovanski gerilci so ustavili nemško ofenzivo na Balkanu

London, 1. julija.—Jugoslovanski gerilci so streljali v pot za osmih nemških divizij, da bi očistili pot za obrambo proti možni invaziji zaveznikov na Balkanu. Od osmih nemških divizij je ostalo komaj polovica.

Kot poročajo jugoslovanski vojniki, so začeli Nemci z ofenzivo proti jugoslovanskim gerilcem na 15. maja, hoteč popolnoma iztrebiti gerilce. Toda naleteli so na pravo sršenovo gnezdo v Bosni, Hercegovini in Črni gori. Napadeni iz zased in prelazov so se morali Nemci umakniti pred Jugoslovani z velikimi izgubami.

Preganjani slovenskega duhovništva

Neue Berne Nachrichten objavlja v svoji številki od 29. maja memorandum konference nemških škofov:

"V okupirani Jugoslaviji je položaj vere ravno tako slab, kot na Poljskem. Skoro vsi slovenski duhovni iz Gorenjske se nahajajo v koncentracijskih taboriščih. Vse imetje, ki je pripadalo dne 10. julija 1941 cerkveni oblasti, je konfiscirano. Slovenci, globoko religiozni narod, so s tem silno prizadeti.

Madama Kajšek je zdaj v Braziliji

Natal, Brazilija. — Sem je dospela madama Chiang Kai-shek, žena vrhovnega poveljnika kitajske armade. Dospela je z obiska v Zed. državah in je na potu domov.

Svinjine in jagnjetine bo nekaj več

Washington. — Vladna živilska administracija poroča, da bo svinjine, jagnjetine in kozlovine v prihodnjih treh mesecih za civilno prebivalstvo nekaj več na trgu, kot pa zadnje tri mesece. Govedine in teletine pa ne bo nič več kot zdaj.

Prijazen obisk

Naše uredništvo je posetil prijazen Rev. Raphael Stražisar, OFM, ki župnikuje na največji slovenski farmerski naselbini, Willardu, Wisconsin. Ob tej priliki si je naročil tudi Ameriško Domovino. Prav lepa hvala za obisk in za naročnino.

Ne bo seje!

Radi postavnega praznika v pondeljek društvo sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ ne bo imelo seje, ampak bo v torek 6. julija ob osmih zvečer. Po seji bo nekoliko medsebojnega razvedrila, kot navadno. Tajnica bo pobirala asesment od šestih na prej.

Rib bo primanjkovalo letošnjo zimo

Washington. — Notranji tajnik Harold Ickes poroča, da bo letošnjo zimo najbrže veliko pomanjkanje rib na trgu. Ribolov je zelo okrnjen radi vojne.

150.000 avtov nima znamk
V Greater Clevelandu je od 370.000 registriranih avtov, kupilo le 215.000 lastnikov federalno znamko za \$5. Kogar zalotijo brez te znamke, bo plačal \$50 kazni, ali pa zo zaprt 30 dni.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPERJAMES DEBEVEC, Editor
Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio.

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$8.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$4.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 155 Fri., July 2, 1943

Dr. Krek pozivlje primorske in koroške Slovence k vztrajnosti

Dr. Miha Krek, podpredsednik Jugoslovanske vlade, ki se silno trudi za restoracijo Primorja in Koroške, je imel oni dan na londonskem radiu sledeč značilen govor, ki zasluži, da ga prinesemo na tem prominentnem mestu:

Sicilija, Sardinija in južna Italija se kade od dima bomb in prahu razvalin. Nemška vojna industrija je v plamenih. Nemško porursko industrijsko središče je pod vodo. Podpredsednik angleške vlade, g. Atley, je v četrtek izjavil v parlamentu, da niti sovražnik, niti nihče drugi ne bo odvrnil zaveznikov, da ne bi z vsemi sredstvi uničevali sovražnika do končne zmage. Že je jasno tudi najbolj zagriženim pristašem osi in onim, ki so trdno verovali v njeno moč kot nepremagljivo silo, da smo priče ogromnega pripravljivega ognja pred končnim napadom na Hitlerjevo evropsko trdnjavo. Na ta račun se porajajo nove intrige in spekulacije, da bi izkoristile nasprotujoče si interese evropskih narodov in slabilo njihovo skupno odprno moč.

Tudi po naši domovini je sovražnik razmetal različne vesti o tem, kako se bo vojna končala, kako se bo urejevala bodoča Evropa v našo škodo, kako se bo na našo škodo sklenil posoben mir z Italijo, kako da bodo Angleži in Amerikanci na naših tleh zasledovali druge interese in drugo politiko kot Rusi, da so Angleži in Amerikanci proti nam kot Slovanom, da imajo mnogo več interesa za Avstrijo in Italijo kot za naš in podobno. Čimbolj gorostasna je laž, čimbolj je neverjetna, čimbolj osupneš ob njej, tembolj upa sovražnik, da bo vsaj za nekaj časa učinkovala. Sicer se tudi sovražnikova propaganda zaveda, da ima laž kratke noge ali upa, da bo mogla vplivati na razpoloženje podjarmljenih, iztrdanih in zbeganih narodov po pravilo: "Laži in zopet laži in neprestano ponavlja svojo laž, nekaj bo že ostalo, nekaj se bo že prijelo."

Ne verujem, da bi mogla ta sovražnikova propaganda imeti med Slovenci kaj uspeha. Poznam zavednost in politično modrost slovenskega človeka. A kljub vsemu temu nam narekuje dolžnost, da smo vsi čuječi in nevtralni, da neprestano ljudstvo pravilno informiramo in vzdržujemo jasno linijo naše vojne politike in povojnih ciljev in razkrinkujemo sovražnikove laži. Tisti, ki vodijo, morajo vedeti, da zlasti v takih strašnih razmerah kot je sedanja okupacija, narod ničesar ne bo storil zgolj radi njihove želje in ukaza, ampak bo žrtvoval vse, tudi življenje, če bo globoko prepričan, da je žrtva potrebna in upanje na uspeh opravičeno. Spretnost današnjega vodstva naroda v okupirani domovini torej ni umetnost komandiranja, ampak umetnost prepričevanja in stvar popolnega zaupanja.

Dragi Slovenci! Imam vse to pred očmi. Vidim vaše žrtve in napore, one, ki ste jih že dali v tej grozni borbi, vidim vaše sedanje trpljenje in muke in slutim kaj še vse bo treba prestati do osvoboditve. Upoštevajoč vse to vam iz polnega prepričanja, po vsem, kar morem vedeti in znati rečem in vas zagotavljam: Politika vseh zaveznikov, poleg Rusov, zlasti tudi Angležev in Amerikancev proti vsem silam osi je samo ena: Brezpogojna predaja! Brezpogojno predajo sta zahtevala Roosevelt in Churchill na konferenci v Casablanci, brezpogojna predaja se zahteva sedaj iz Washingtona, brezpogojno predajo zahtevajo angleške in ameriške bombe in granate, brezpogojno predajo bo zahtevala zavezniška vojska.

Ta zahteva po brezpogojni predaji sil osi pa vsebuje najresnejše in najodkritosrčnejše trdno in neizpremenljivo odločitev, da bodo vsi zavezniški narodi veliki in mali svobodno odločali o svoji bodoči usodi, da bo v Evropi ustvarjen tak red, ki bo tudi nam zagotovil svoboden naroden obstoj in razvoj, da bodo Slovenci združeni in osvobojeni mogli uživati sadove miru kot enakopravni bratje v jugoslovanski državni skupnosti in preko nje v skupnosti miroljubnih demokratičnih narodov Evrope.

Še eno posebno besedo ljubezni naj rečem koroškimi in primorskim Slovincem. Četrto stoletja ste vztrajali v težkem narodnostnem boju. Danes je vaše trpljenje tako strašno, da se v Trstu italijanske družine selijo iz okolice policijskih zaporov, odkoder odmeva grozen krik slovenskih mučeničkov, ki jih trpinči fašistična policija. Četrto stoletja ste znali pametno in modro in vztrajno čuvati zemljo svojih očetov. Vztrajajte, prosim vas, še danes v tej zgodovinski uri, čuvajte varno in vztrajno slovenski obraz in slovensko življenje za veliko uro smrti fašizma in nacizma; ki bo ura tudi vašega odrešenja.

TO IN ONO

Filmski igralec Charlie Chaplin, je napravil v Ameriki milijone. Kljub temu, da je tukaj že nad 30 let, ni še nikdar vprašal za ameriško državljanstvo. Dočim gredo vsi drugi filmski igralci po taboriških in zabavajo vojake, in to brezplačno, ni Chaplin napravil niti enega koraka še v to smer. Pa vendar je bil lansko leto med najbolj glasnimi, da mora zavezniki odpreti drugo fronto. To je zopet eden tistih klopotov, ki pijejo ameriško kri.

Newburške novice

Danes bi rad, da imam Breznikarjevo, Zormanovo, ali pa Kristanovo moč izraza, da bi se mogel zadostno in primerno zahvaliti vsem onim, ki so zadnji teden in pa v nedeljo jutro pripravili vse potrebno za dostojno slavljenje praznika sv. Rešnjega Telesa. Kdor je bil v nedeljo tukaj gori in je videl te prekrasne altarje in kapelice in je občudoval ves občestni kinč in se čudil ljubkim altarčkom po verandah in pred hišami, ta bo vedel, da ne pritravam ako rečem, da je bilo vse nebeško lepo urejeno. Zato, hvala tisočera vsem kateri ste vse to pripravljali in se trudili, da je bilo krasno, kot še malo kedaj, če tudi imamo procesije že kakih 20 let. Kedo je vse to napravil? Jaz bi gotovo izgrešil koga, če bi začel naštevati posamezne osebe. Toda On, v čegar čast in slavo ste vse to pripravili, On ve za vsega. Tudi mi približno vemo, kedo so, saj delajo to že leta. Hvala tudi vsem, ki so svoje domove okrasili in ceste tako posnažili in pobelili. Še danes jih je prijetno videti. Posebno zahvalo moramo izreči Jos. Kovaču, ki je skrbel, da so bile ceste od mestnih uslužbencev pometene in poplaknene. Hvala maršalom, in tudi šolskim sestram, ki so uvrstili procesijo pravčasno in jo potem vodili, da ni bilo kakakega nerada. Tako velika procesija in tako lep red je mogoče, le tam, kjer je pravo razpoloženje in perfektno sodelovanje. Teža pri tej slavnosti ni manjkalo. Čast Bogu!

"Vse to ljubezen stri." Ljubezen je prignala Stanley Prhneto iz Great Lakes Training Station nazaj domov k svoji izvoljenki, Rose Marie Koprivnik. Da bo vse gvisalo, jo je v soboto pripeljal k slovesni poroki, da bo odsedaj naprej samo njegova in mu je nihče ne bo mogel vzeti. Stanley je sin pok. John Prhneto in Frančiške rojene Zontar. Za nekaj dni sta odšla malo po svetu, potem pa bo Stanko moral nazaj v službo, dočim bo nevesta ostala pri starših.

Vojaki se radi ženijo. Mora tako biti, ker se jih toliko poroči potem pa hajd nazaj v taborišče. John Udovec je prišel za nekaj dni dopusta domov. Hitro je poiskal svojo izbrano nevesto Lillian Trhlin in se poročil predno bo treba nazaj v kasarno. John je sin Anton Udoveca in Jozefine, rojene Rogelj. Nevesta je češke narodnosti.

Pa še tretji par je stopil v zakonski jarem. Ta dva sta Valentin Oblak iz Rosewood in Mary Fabjan rojena Legan. Nekateri pravijo, da se starejšim ljudem ni treba poročati. Pa se mi zdi, da so včasih razmere take, da se prav smelo tudi taki poročijo. On ima dom, pa nima gospodinjice. Ona pa je vajena gospodinjstva, pa doma nima. Zakaj bi tudi taki ne mogli urediti svoje zadeve tako, da bo obema prav? Ni napačno, če bosta ostala vedno teh misli kot sta sedaj.

Če pa si Ti tako šmart, pa povej, kedo je storil največ za prebujenje delavcev? Kar povej. Če ne veš bom prihodnjič razložil.

In bil je urednik nekega lista, katerega je vdova težila na sodniji, zato, ker je zapisal, da je "pokojni zapustil svojo soprogo in šel v boljše življenje, kjer bo imel večni mir."

Za naš naraščaj so skrbele zadnji teden sledeče družine: Anton Meljač ml. in Rose, rojena Gregorič, kamor je prišel na board mali Theodore, ki ima za botre John in Elizabeth Venne.

Družina Stephen Shimko in Frances, rojena Kalister. Tja se je udomačila mala Sandra Ann, katero sta spremlila Frank in Rose Kalister v cerkev prvič. Ime "Sandra" najbrže prihaja od Sandola.

Pri Frank Flakovi družini pa se je zglasil prestolonaslednik Francek. Botrovaala stam Stan in Lena Flak.

V življenju se marsikaj čudnega zgodi. Charles Meeus, sin belgijskega bogataša, se je peljal nekoč proti domu iz šole in na vlaku prišel v stiko z nekim Kitajcem, katerega je začel izpraševati glede Kitajske in ga na posled, misleč, da je Kitajec še pogan, začel poučevati v katoliški veri. Kitajec ga je pazljivo poslušal. To je Karla tako spodbudilo, da je sklenil, da ga bo spreobrnil h katoliški veri. Ni pa se malo začudil, ko se mu Kitajec razodene in dokaže, da je prvi katoliški kitajski škof. Predno sta se ločila, je rekel škof: "Mi bi te rabili na Kitajskem." Karl je res zapustil vse premoženje s svojega očeta, postal duhovnik in tudi misijonar na Kitajskem. Čudna so pota božja.

Ko je šel nekoč kardinal Farley, papežev namestnik v New Yorku, v Rim, se je vozil na isti ladji neki zagrižen francoski protivorec, ki je pri vsaki priliki pokazal svoje sovražstvo do vere in duhovnikov s tem, da je delal grde opazke. Nikdo se ni zmenil za njegovo oslarijo, najmanj pa kardinal Farley. Zato je nekega dne Francoz prav na glas začel pripovedovati: "Šlišal sem," je dejal in gledal naravnost v škofa Farleya, "da kadar v Madagascarju obesimo kakakega duhovnika, da vselej zraven obesijo tudi osla." Škof Farley se je malo nasmejal, potem pa pristavil: "Kaj ne, gospod, kako srečna sva midva, da nisva v Madagascarju." He, he, ha. Take zausnice Francoz najbrže ni lahko prenesel.

Iz daljnega Icelanda je prišel Louis Hočevar Jr. iz Elizabeth Ave. Louis je bil tam leto in pol. Sedaj pa ga pošilja vlada v šolo za kadete. To je lepo priznanje za njegovo zvesto službo! Čestitam!

Ali ste že prejeli vaše vstopnice na "Summer Festival"? Če jih še niste, so vas morda naši mali poslanci zgrešili in v tem slučaju jih pridite iskat. Te vstopnice vam nudijo veliko srečo. Tisti dan bo oddanih bondov in tudi v gotovini za \$700. Ta veliki piknik se vrši na šolskem dvorišču 8. avgusta. Povabite svoje prijatelje od vseh krajev, m a g a r i iz New Yorka.

Zdravnik: "Torej bolan si? Kje pa te najbolj boli?"
Dečko: "Boo hoo! V šoli."

Delo na farmah

Hubbard Rd., Madison, O. — Kakor sem že včeraj pričel svoj dopis z vremenom, tako bom storil tudi danes, kajti naša usoda je odvisna največ od vremena. Če je preveč dežja, kot ga je bilo letošnjo pomlad, ni prav in sedaj pa, kot izgleda, ga bo preveliko, vsaj za nekatere rastline. Posebno ga bo premalo za take rastline, s katerimi se jaz navadno pečam — to so rožice. Za druge rastline na polju ga pa ni potrebno toliko, posebno po teh krajih, ker je zemlja bolj rahla in peščena ter blizu jezera, ki se namaka od jezerskih žil. Zato pa ostane tudi dlje časa vlažna celo v najhujši vročini.

To je tudi vzrok, da vse lepo uspeva. Pšenica je že tako lepo visoka in polnih klasov, da se ji kar načuditi ni mogoče. Jaz jo opazujem doma na vrtu med cveticami, vsaj tako se je bilo primerilo, ko mi jo je bil Eddie prinesel z njive. Tudi korusa je prav prijazno kuka iz zemlje. Sploh vse izgleda kar najlepše, da je kar veselje ogledavat. Ne vem pa ne, kako se to dopade onim, ki vse to posejejo in posade.

Ko jih tako od daleč ogledujem in opazujem, ko se vozijo s traktorjem sem in tje, je videti kaj prijetno to delo. Sosed John je najbližji mene in ko se tako vozi po njivi, ga je kaj prijetno opazovati. Korusa zraste v teh krajih do 15 čevljev visoko in obradi navadno prav dobro. Za vse take in enake stvari se zanimam, a da bi prijel za kakšno delo, tega pa ne. Letos je bilo precej težko s takim delom, ker je neprestano deževalo in zato je bilo treba držati v eni roki dežnik in z drugo pa sejati ali posajati.

Radoveden sem, kako kaj uspevajo "Victory gardens" v mestih. No, pa tam jim dež gotovo ni delal preglavice in so menda zlahka posadili in posejali svoje obširno polje kar s porča, da se jim ni bilo treba namakati na dežju. Res sem radoveden, kakšen bo kaj njih pridelek? Če bi mi bila sreča mila, bi prišel enkrat pogledat naše kmetovalce v Clevelandu. Tukajšnji trgovci, ki prodajajo razno semenje, pravijo, da so tisti "Victory gardens" za samo škodo in pa zbugo, ker samo uničujejo semena in drugega pa itak ni. Farmarji pa, ki bi resnično napravili kakšno korist za splošno svetovno zmagovo, pa semena ne dobe, da bi ga mogli posejati in posaditi.

Tako na primer poznega krompirja za seme sploh dobiti ni mogoče. Pravijo, da je bil, dokler se ga je sploh še moglo dobiti, po \$8.50 za sto funtov in potem pa k temu pride nimoše najmanj \$1.50 za umetno gnojilo, pa zneše 10 dolarjev. In če bi ga zrastle polovico več, to je, da bi bila dobra letina in v jeseni pa naj bi bil krompir po \$1.20 bušel, ali pa morda po dva centa funt, pa bi dobili potem zanj po \$4.00 za sto funtov.

Tako je, vidite, kje je pa še vse delo? Treba je krompir tudi škrofiti, da ga črvi in gosenci ne požro. Kot je bilo spomladi treba z eno držati za marelje je sedaj treba pa z eno se otepat komarjev in z drugo pa puliti plevel. Ko bi človek imel tri roke, pa bi bilo kaj prijetno. Vse drugače pa je za mestne ljudi, ker so vedno v takem kraju, da komarji ne morejo do njih. Posebno ljudje v uradih se imajo kaj komodno, kar lepo si nastavijo tiste pihalnike, pa jim odganjajo vročino in komarje in v dežju jim pa tudi marel ni treba, ker se lahko pretikajo od vrat do vrat ter jim dež dostikrat prav pride, da lahko stopijo v kakšno gostilno pod pretvezo, da se prevedri. Pri tem pa le duša trpi, ker se vlija ploha nanjo.

Ker pa v naših krajih nimamo takih prilik, zato pravim, da mestni ljudje že na tem svetu uživajo nebesa, dočim jih mi podeželski ljudje pričakujemo šele na drugem svetu, ker je vse predrago za nas, posebno nekatere, da bi si mogli privoščiti kaj. Res pa je nespametno tarnati in se jeziti čez draginjo. Tisti, ki delajo in prilično tudi dobro zaslužijo, kupijo lahko neglede na malo višje cene; takim, ki pa ne zaslužijo, se pa tudi ne izplača tarnati, ker itak nič ne zaleže. Saj če nimam na mizi poleg velike skledice solate tudi mesa, pa kar tisto zapojem "En mal solatie, pa brez pratice..." potem se pa že prestane. Ko grem od mize, malo pas nategnem, kot

sem bil tega vajen že pred davnimi leti.

Ko sem prišel v to obljubljenno deželjo, je bil predsednik Cleveland. Tedaj ni bilo ne dela ne denarja, pa tudi "prate" ne. Sem in tam smo skupaj "skolektali" kakšen kvodriček, da smo si kupili kakšno telečjo glavo ali pa prešičjo, katere se je dobila tedaj za od 15 do 25 centov. To je bilo pač odvisno, kako velika je bila in iz tega smo potem skuhalimo ajmoht, da smo se najedli. Tedaj še nisem bil sam svoj gospodar, kot še danes nisem. Takrat sem bil še pod očetovo komando in potem, ko sem se oženil, pa že veste vsi tisti, ki ste poročeni, kakšno svobodo ima človek na tem svetu. Tako sem pod vedno komando, pa ni nič hudega, saj tako komando presneto malo poslušam in za vse ukaze imam navadno gluha ušesa.

Mislim, da se tako podobno godi povsod in le ne vem, zakaj vse tako sili v ta zakonski jarem? Pa prej še ni bilo zamer, a sedaj, ko se poroči fant pred odhodom, kot bi rekel v smrt (Saj ne gre vsak v smrt. Op.) in izgleda, da sedaj prihaja od veljave tisti pregovor, ki pravi, da poročiti se je dovolj tri dni pred smrtjo. Izgleda, kot da se tisti reš uresničuje. To pa menda samo zato, da ne bo svet ostal prazen in treba skrbet, da bo vojakov in bolniških strežnic zopet za prihodnjo vojno. Saj bo skoro gotovo ta navada ostala še za naprej, da se bodo vršila vojne na vsakih dvajset let. Žalostno pa je to v tem, ker bo na tisoče otrok, ki ne bodo poznali svojih očetov. Dandanes je res svet obrnjen narobe in se ne zaveda, kaj prav za prav počenja in to je vse iz strahu pred to podivjano vojno, katere bi se vsak rad rešil na kak način.

Seveda tega ne stori v kakšni zmedenosti, ker ima dovolj časa za premislek kaj je prav in kaj ni. Vse to nam je prinesla tako zvana naprednost. Mlade fante izučijo pobijanja mesto kaj koristnega za človeški rod, potem se pa trkamo na prsi, češ, kako napredni smo. Kadar narod izgubi ljubezen drug od drugega in se začne pobijati, tedaj se vse prerado pozabi na nadnaravno moč. Kakor je rekel oni znameniti govornik: Koder koli boste hodili, ne pozabite na Boga in delajte za mir in ljubezen drug do drugega.

Pri nas je sedaj košnja in vsi se prav pridno vrte na senožehtih. Dasi se zdi meni to eno najtežjih del, pa me vseeno včasih naprosijo, da grem tudi jaz malo pomagat, toda posebne koristi nimajo od mene, ker sem le bolj za peto kolo. Pri vozu sem pa več za napoto kot korist. Prav lepo je živeti na deželi, samo če bi ne bilo treba delati, saj veste, da se jaz najraje držim bolj v senci in pa v moji pisarni. Če bi bila tista Strojnova hiša malo bolj blizu in pa da bi dolarji ne imeli tako velike besede, pa bi bilo res pravo veselje v tej nazarenski vročini, ko se mora človek res dobro obleči, da ga sonce ne opali. Saj smo pa tudi že tako porujaveli, da izgledamo, kot bi prišli ravnokar iz Afrike. No, pa saj pravijo, da je to zdravo, saj se hodi gospoda še celo namenoma palit k jezeru, da se ja bolj opeče. Po zdrav,

Frank Leskovic.

Invizija

Napisal Peter Wood

Washington. (ONA) — Naš sovražnik si je izmislil nov način, da bi se igral z narodi zedinjenih nacij, kakor mačka z mišjo — in sicer na polju propagande. To pot skušajo obrniti mogočno orožje, vojno živcev, proti ameriškemu narodu in se poslužujejo kot najvažnejše

taktične municije strahovanja in slabosti.

Že skoro mesec dni svare radio postaje osišeča pred neposredno grozečo nevarnostjo invazije na evropsko celino. To svoje svarilo so širili preko vseh radio postaj, ki se nahajajo v njihovih rokah. Danes je radio Beograd, jutri bo radio Paris ali oddaja v Antwerpen in povrh tega še dnevni prenos usmerjeni proti Zedinjenim državam iz radio oddajnih postaj v Rimu in Berlinu.

Nikdo v Washingtonu ne bi povedal nikomur, da nimamo namena napasti letos poleti evropske celine. Razven tega pa tudi nikdo, izvemši peščice naših višjih voditeljev naše vlade, ne ve kdaj in kje bo prišlo do invazije. Oni, ki vedo, pa tega seveda ne povedo. Ako bi storili, bi bila življenja vseh naših fantov, ki onkraj morajo služiti v uniformi, v veliki nevarnosti.

Obenem pa ima seveda osišeče določene in dosti učinkovite možnosti, da vsaj približno žene, kaj naše vrhovno vojaško vodstvo namerava storiti. Njehova izvidniška letala, ki letajo vsake milje nad našimi postojalnimi v Severni Afriki, vzamajo vsak dan posnetke, ki jih razodevajo naše koncentracije vojaštva, dovolj naše oskrbe in zaloge municije. Z lahkim izsledje ladje pripravljene invazije, katere tvorimo dokih v Severni Afriki — in jih tvorimo tam. Povrh tega pa imajo še obširne špijnerske mreže v nevtralnih deželah Portugalska in Španija, in veda Švedska in Švicarska, jim tudi daje priliko, da na naše reje mnogo vojaških informacij, ki se izmuznejo ven.

Hitler in Mussolini, ki sta tako dolgo bahala, da zavezniki ne bodo mogli nikdar napadati njihovih vojaških sil, juna napadejo in jim iztrgajo vse, kar je fašizem s svojih roparskih napadi nagrabilo 20 letih nasilja, sta začela zadnjem času peti drugačno slovo. Stalingrad in Severna Afrika sta strateško sliko vojaških dogodkov močno preoblikovala. Zavezniki so zdaj ofenzivni in njihova sredstva vsak dan silnejša. Dr. Goebler, Virginio Gayda in vsi drugi fašistični zvočniki je ta situacija postavila za tane in težke probleme. Računati morajo svojim ljudstvom "to čudno naključje" — če še ni dovolj, upoštevati je ba tudi podjarmljene narodne satelitske vlade.

(Dalje na 3 strani)

"Kaj pa ti je, reveček, se se pa jočeš?" sočutno vpraša gospa malega fantička, ki se na vso moč dri.

"Kaj se ne bom jokal, in pa moja mama šla in mi utrla moje malo mačico."

"Ti ubožček, ti, in zdaj hudo za mucko, kaj ne?"

"Aha! Saj mi je mama obetala, da jo bom lahko utrl jaz sam."

"Ne verjamem, da ima še tako mehko srce, kot ga ima ša Mica," je pripovedovala tica svoji sosedki.

"Da ima mehko srce, viš?"

"Od sile je nežna, ti rečejo. Ko jo je oni dan kobila brcnila se je Mica vso noč kisala, mda je kobila jezna nanjo."

"Ako bi videl, Janezek, nekdo preteplje osla in bi ti pinčenje ustavil, kakšna čedna bi bila to?" vpraša učiteljica larčka.

"Bratska ljubezen," se odzove Janezek.

Sanje

Spisal Ksaver Meško.

Moja domovina—zelena Štajerska! Slovenske gorice—moja ljubezen! In biser v njih, Sr. Tomaž — kako vas ljubim, kolikokrat mislim na vas s toplim srcem in s hrepenečo dušo, kolikokrat v duhu poromam vas in v sončna, brezskrbna leta mladosti, prežite v vas!

Tesno nam je postajalo pri srcih. A kmalu so drznejši izmed trume ugovarjali.

"Ah, to je le taka povest. Ne pridejo ne! Vzemimo klopko. Tukaj segnijo."

"Kdo ga vzame?"

"Jaz ne! Kaj pa naj ž njim —?" "Jaz tudi ne. Še s šibo me bi doma, ker bi mislili, da sem ga ukradel." "Jaz tudi ne. Vsak dan moram tod mimo šolo. Če bi me rajniki prijeli —!"

"Kaj bi prijeli!" sem se pogumno in zasmehljivo oglašil jaz. V srcu sem se sicer hudo bal. A Košar, ki sem mu ugovarjal, je bil v šoli moj tekmeč; zato sem ga hotel osmešiti in ponižati.

"Ti lahko govoriš, ker ne ho-diš tod mimo. Pa ga vzemi ti —!"

Tega nisem pričakoval. V hipu mi je postalo vroče. A pokazati strahu nisem maral. Rajši sem hlinil z besedami pogum, ki ga v srcu ni bilo.

"Kaj pa bi bilo, če ga vzamem?"

"Z jezikom! Drugače ga že ne upaš."

Postajalo mi je tesneje in tesneje pri srcu. Če ne vzamem klopke, sem osramočen pred vsemi, jaz, ki sem hotel Košarja osramotiti! A če ga — ne, saj ničesar ne bo!

"Pa ga vzamem. Misliš, da sem takšen strahopetec?"

Vzel sem klopko, dasi z nemirno, tresočo roko in sem ga vteknil v žep. A komaj sem ga začutil v žepu, mi je legla na srce težača, mračna misel:

"Kaj, če bi ponoči njegov lastnik in gospodar res prišel ponj?"

Ni mi bilo prijetno tisto popoldne v šoli. Venomer sem bil zatopljen v resno razmišljanje in tuhtanje. Druge dneve sem bil še precej pazljiv, a tisti dan mi je glas učiteljev udarjal na uho kakor iz velike daljave. Tako sem umel komaj napol, kaj da je govoril in učil dobri stari mož.

"Klopko je sicer lepo in veliko," sem tuhtal venomer. "Dobro število pokcev za bič mi lahko brat splete iz njega" — jaz še ti pastirski umetnosti nisem bil prav kos — "celo za lep bič bi bilo menda dovolj. A vendar —"

Sicer me biči in pokci niso posebnó zanimali. Govoril sem si v srcu to samo, da bi pregnal strah iz njega, in bi se klopka razveselilo. P r a z n o upanje! Ker vsaki lepi misli je takoj sledil težak pomislek: "A vendar — prav za prav je klopko ukradeno. Celo na blagoslovljeni zemlji, na pokopališču ukradeno! In če bi mrtveci ponoči res prišli ponj, kaj te-daj?"

"Ob tem omahovanju sem se slednjič za trdno odločil, da vržem med potjo domov klopko v stran."

Skenil sem, a storil ne. Menda se mi je zdelo sukanca vendar škoda, da bi kje v grmovju strohnel in segnil. In tolažil sem se ter si delal pogum z mislijo: "Saj mrtvi ne morejo iz grobov! Če ga pa res hočejo imeti nazaj, tako ali tako pridejo ponj. Kdo pa jim naj pove, da sem ga vrgel na poti proč?"

Tako sem klopko pustil v žepu. A kolikokrat sem se ga dotaknil, sem se iznova zbal, da mi bo le v nesrečo, in sem si moral na novo dajati v mislih poguma.

Prišel sem domov. Takoj, še preden sem odložil torbo, sem skril usodno klopko v omaro, globoko pod nedeljsko obleko.

"Tukaj ga ne najde nihče iz lahka. O priliki pa ga že porabim za bič."

(Dalje prihodnjič.)

Invazija

(Nadaljevanje z 2 strani)

Izjave na radio oddajah osi-šča, katere smo slišali v teku zadnjih 14 dni, nam kažejo s koliko napetostjo narodi zase-dene Evrope čakajo na odreše-nje, katero jim more prinesiti edinole invazija evropske celi-ne. Pierre Laval, eden od naj-znamenitejših kvizlingov, je to čisto odkritosrežno priznal v enem svojih zadnjih nagovorov, naslovljenem narodu Francije.

Pritoževal se je nad velikana-kim navdušenjem za stvar za-veznikov, katero je prebudila v Franciji prva vest, ki je na ra-diu oznanila uspešno invazijo Amerikancev v Severni Afriki.

Sovražnik poskuša zdaj vli-ti več poguma in moči svojemu narodu, ki se boji invazije. Več tednov zdaj že razlagajo na dolgo in široko, kaj bi invazija prinesla nacistom in fašistom.

Da se drugače izrazimo, poslu-žujejo se propagande strahu, katero so prej uporabljali na-pram zaveznikom, ki jim je pa danes dobrodošla za njihov lastni narod, katerega pojema-joč moralo je treba podpreti.

Najrazličnejše misteriozne la-mi si izmišljujejo fašistični pro-pagandisti, s katerimi svare in strahujejo italijanski in nem-ški narod, češ, da bodo zavez-niki o priliki invazije nastopili s strahotno krutostjo. Toda Hitler in njegov vazal, Il Duce, vesta, da to ne bo zadostovalo, da zravna hrbtnico in tilnik njihovim starim pristašem in da jih strne zopet v trdno, str-njeno in trmasto odporno ma-so, ki bi bila potrebna, da od-bije invazijo.

Naloga sovražnikov je, da uničijo ogromni prestiž, kate-rega je zaveznikom ustvarila njihova neprestano naraščajo-ča sila v mislih in srcih vseh narodov v zasedenih deželah. Toda to izvršiti ni lahka nalo-ga — spomin na Stalingrad in na Severno Afriko je preveč živ in velik v dušah evropskih ljudstev. Vsi vedo, da je rasa nadljudi najmanj dvakrat do-bila strašen, porazen udarec.

Zato pa Hitler in Mussolini poskušata zdaj prepričati svo-je narode, da zavezniki niso si-gurni in ne vedo kaj naj zdaj store. Dokazati hočeta, da je Evropa še vedno nepremaglj-va trdnjava in da se zavezniki boje invazijo zares poskusiti. V tem cilju je sovražnik širil na tisoče bajk o poskusih invazi-je. Tako daleč gredo, da tudi že označijo dan, kdaj bomo na-padli Evropo — ako ravno ve-do, da so vsa taka pročila od konca do kraja izmišljena. Po-tem, ko označeni dan mine ne da bi prišlo do invazije, se so-vražna propaganda zopet ba-havo obrne k svojemu narodu, češ, glejte kak bojazljivi so za-vezniki, ne upajo si, napasti nas. Tako se nadeajo pomiriti razdražene živce svojih nemir-nih ljudstev. S tem upajo tu-

di, da bodo nas prevarali, da bodo v nas — zedinjenih nara-dih — vzbudili prazna upanja na nenadno zmago, ter tako iz-podkopali našo odločnost, da napremo vse svoje sile na pro-dukcijski fronti, na domači fronti, in na bojišču samem. Ne smemo dovoliti tej najno-vejši zvižaci sovražne propa-gande, da se uspešno razvije.

Ako bomo in kadar bomo na-pravili invazijo Evrope, o tem nam bodo poročali naši vodite-lji sami. Do takrat pa je zelo umestno, da poslušamo vse ve-sti, ki govorijo o "neposredno predstoječi invaziji" s pravil-no mero kritike in nezaupanja.

ZADNI ROKOVNJAČ

Humoreska. Spisal Janko Mlakar

"Prvi slovenski hribolazici" se je srce kar samo smejalo od veselja in se je kaj sladko za-hvalila ljubeznivemu gospodu Brtoncelju.

Coklja je pa "pesniku" re-kel:

"Vedno sem obžaloval izgu-bu našega pesnika Prešerna, to-da sedaj spoznam, da je dobi-la Slovenija v vas, gospod Br-toncelj, vrednega naslednika."

Ta Emina "himna" se nam je pa tako priljubila, da jo je Šoba celo spravil na note. Še se-daj je to moja najljubša pes-nika, kadar sedim v "Pihlerje-vim kevdru."

Zaklicali smo še parkrat "ži-vio" na Koroško, potem smo se pa obrnili proti dolini. Griža, Šoba in Coklja so šli naprej z izgovorom, da morajo pripraviti

ti ležišča in so nam kmalu izgi-nili iz oči. Ostala sva pri Emi sama z Brtonceljem. Pridružil se nam je pa še med potjo nek majhen pobič, ki je tudi šel v dolino.

Emi je ha prijazno vpraša-nje takoj povedal, da ga kliče-jo za Jurčka. Doma je bil v Stranjah, kakor je pripovedo-val, prinesel je trem drvarjem, ki so sekali v gozdu, moko in slanino.

Meni Jurčkova družba ni bi-la posebno všeč, že veste zakaj, toda odpoditi pa ga tudi nisem mogel.

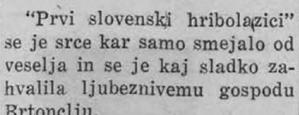
Tako smo prišli že čez pol-pota. Zmračilo se je skoraj po-polnoma. Bila je sicer lepa me-sečna noč, a v gostem gozdu se je pa videlo kaj slabo.

Naenkrat zaslišimo presun-ljiv zvižg, in trije rokovnjači stoje pred nami, kakor bi iz-rastli iz tal. Tako so bili grdi, da sem se jih prav pošteno ustrašil.

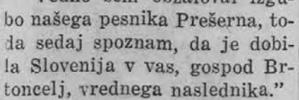
Imeli so dolge razmršene brade in lase, široki klobuki so jim zakrivali obraze, sukničje so imeli oblečene narobe, za pa-som so jim tičali dolgi noži, v rokah so pa vihteli — gorske palice.

Nastal je velikanski krik. Jaz sem padel takoj na tla, kakor mi je bilo naročeno. Brtoncelj je pa sprožil svoj slepo naba-sani samokres rokovnjaškemu papežu naravnost v prsi. Zato ga je pa papež-Griža tako otr-nil z gorjačo po glavi, da je ta-koj videl dva solnca, akoravno je bilo po noči. Najbrže se je hotel pri tej priliki znositi nad njim za "golobarda."

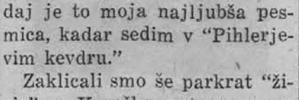
Sedaj se pa tudi Brtoncelj zakadi vanj, kakor razjarjen ris, in začne se prav resen boj.

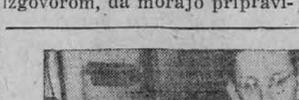
Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

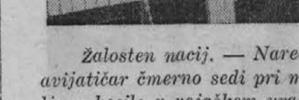
Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

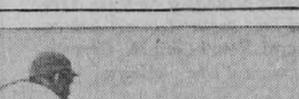
Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

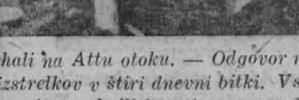
Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Zalosten nacij. — Narednik Manfrak, mladi nacijski avijatičar černo sedi pri mizi, kamor mu je bilo postavljeno kosilo v vojaškem uradu na Islandiji. Zajeli so ga, ko je s padalom odskočil iz ranjenega nemškega letala, ki je bilo zadeto od ameriških protizračnih baterij.

Dva rokovnjača sta imela dosti opraviti, da sta ga spravila na tla in ga zvezala, tako je bil okrog sebe.

Prigovarjala sta mu ves čas, naj se ne brani zares, ker ga po ogovoru morajo zvezati, toda Brtoncelj je jezno siknil:

"Saj smo se tudi dogovorili, da bode te mahali s palicami mi-mo glav, pa ne po njih."

Dobro, da ni Ema slišala te-ga razgovora. Revica se je kar sesedla ob strahu, akoravno jo je viteški rokovnjač Šoba to-lažil, češ, da se ne gre za živ-ljenje, ampak le za denar.

Po kratkem boju nastane mir — Papež nas ukaže preiskati in začne grozovito robantiti in kleti, ker so našli premalo. Po-tem pa vpraša Emo, kje je do-na, in če bi se mogla odkupiti.

Ubožica je bila tako prepla-šena, da je komaj odgovarjala. Slednjič je spravila ven, da ima v Ljubljani premožno ma-ter.

Nato se gre papež s Šobo ne-koliko v stran posvetovat, ro-kovnjač Coklja je pa ostal pri nas za stražo. Tu se naenkrat spomnim, da Jurčka ni nikjer.

Takoj mi postane toplo, ko mi šine misel v glavo, da je morda šel klicat na pomoč dr-varje. Toda moja pozornost sta zopet obrnila nase rokov-njača, ki sta se vrnila od po-svetovanja.

Papež se mogočno razkorači pred Emo in pravi:

"Napišite na listek svoji ma-teri, naj izroči tistemu, ki ga ji prinese, pet tisoč goldinarjev, in da ne sme nikomur niti bese-dice o tem črhiniti, ako ji je va-še življenje ljubo. Eden bo ne-sel pismo še nocoj v Ljubljano. Jutri bomo pa čakali o polnoči na Predaslju. Ako dobimo okupnino, ste še isto uro pro-sti. Ako pa ne, bode te še isto noč viseli na najvišji smreki."

Nato me papež sune pod re-bra in zarjove:

(Dalje prihodnjič.)

DOBER ODGOVOR

Nekega dne je francoski kralj Ludvik XVIII. predsedoval mi-nistrski seji. Minister 'de Cor-bireres se je tako zamislil v po-sle, ki so jih obravnavali na seji, da ni prav nič opazil, kako je privlekel iz žepa dozo in jo po-ložil poleg sebe na mizo. Kralja je vznevoljila ta kršitev etikete. Namršil je obrvi, da bi pokazal svojo nezadovoljnost. Toda mi-nister tudi kraljeve nevolje ni zapazil in je privlekel iz žepa še robec ter ga položil poleg doze. Končno je kralja minila potr-pežljivost, prekinil je sejo in re-kel Corbireresu: "Gospod mi-nister, zdi se mi, da boste izpra-znili vse svoje žepce."

Tedaj je Corbireres zapazil storjeno napako, toda ni zgubil prisotnosti duha, ampak je hlad-no-krvno, smeje se odgovoril: "Veličanstvo, boljše je, da mi-nister izpraznjuje svoje žepce, kakor da bi jih polnil."

DELO DOBIJO

Horizontal in Vertical Boring Mill operatorji

Layout Man Machine Shop

Machine Assemblers

Inspektor za Machine Shop, na velikem delu

Crane Operator

Radial Drill Operatorji

Barvarji

Structural Fitters

PLAČA OD URE

Ako ste zdaj v vojnem delu, morate dobiti dovoljenje, da ste na razpolago.

THE WELLMAN ENGINEERING CO.

7000 CENTRAL AVE. (157)

ŽENSKJE se sprejme ZA ČIŠČENJE Nočno delo

Vprašajte za Mr. Stocker od 8 zjutraj do 5 popoldne.

CARNEGIE MEDICAL BLDG.

10515 Carnegie Ave. (160)

MALI OGLASI

LEPA PRILIKA

6 sob za eno družino, 2 gara-ži, pršna kopel, toilet v kleti, na 19319 Cherokee Ave. pri E. 185. cesti. Cena \$6,800, goto-vine \$2,000, drugo kot rent. Se lahko takoj vselite v to hišo.

8 sob za 2 družini, na 436 E. 158. St. cena samo \$5,500.

9 sob za 1 družino, parna gor-kota, v dobrem stanju na Par-melee Ave. cena \$6,500.

Za podrobnosti pokličite

L. Petrich

19001 Kildeer Ave. IV 1874

Hiša za 1 družino

Naprodaj je hiša za 1 družino, 6 sob, v jako dobrem stanju, fire place, china kabineti, lot 40x167, na 15216 Daniel Ave. Pokličite KENmore 0450. (156)

Soba s kuhinjo

V najem se odda soba s kuhi-njo 1 ali 2 ženskama. Vprašajte na 981 Addison Rd. (157)

Stanovanje iščejo

Želimo dobiti 4 ali 5 čistih sob na vzhodni strani. Plačamo od \$25 do \$40 na mesec. Kdor ima kaj naj pokličite Eli Gosdanovic, Michigan 2681. (157)

Hiše naprodaj

6 sob na Miller Ave. \$3,800. 6 sob na Dillewood Rd. \$6,300. 7 sob iz opeke, Nottingham Rd. \$12,700. 5 sob, nova, na Ormiston, \$6,850.

Dve hiši po eno družino, 6 sob, na enem velikem lotu, lepo dre-vje. \$8,500.

Tudi loti, farme in apartmen-ti.

J. Knific Realty

18603 St. Clair Ave. IV-7540 zveč. KE-0288.

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERSE

Zopet se je obrnil proti ljudstvu in njegov krepki moški glas se je razlegel po celem trgu, čez katerega je zaeno s treh cerkva gromelo dvanajst polnočnih udarcev: "Kakor gotovo sem tu, tako gotovo bo jutri umor maščevan. Sedaj pa pojdite vsak na svoj dom, zakaj ura je polnoči. Strelci, tudi vi odidite in se zberite v arzenalu, vsak pa naj obdrži v rokah svoje orožje, ker velja jutri poiskati morilca."

Počasi, kakor se trume vstalih mrličev na jutranji klic čuvarjev poizgube v grobove, so se razšle mrke množice in so izpraznile mestni trg.

Samo Hendel je še z dvema

COOK FURNACE & SHEET METAL

Dele in popravila za vseh vrst furnezov
Delamo nove in popravljamo stare žlebove.
Res. Phone: Liberty 2590
536 East 132. ST.

Točna postrežba!

Zavarujem vam vašo hišo ali pohištvo, kot tudi vaš avto. Točna in zanesljiva postrežba. Za podrobnosti vprašajte

John Prišel

15908 Parkgrove Ave.

Kenmore 2473-R. (Fri. x)

MERRYMAKERS CAFE

4814 SUPERIOR AVE.

Vedno vesela družba
Prvovrstno žganje - pivo - vino
okrepčila

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME, Inc.
6016 St. Clair Ave.
Telefon: ENdcoot 3113

RUDY BOŽEGLAV

WINERY

6010 ST. CLAIR AVE.

Najfinejša vina, domačega izdelka, dobite na kozarce ali v večji količini za na dom.

Postrežemo tudi z okusnim prigrizkom.
Se priporočamo!

POZOR!

HIŠNI GOSPODARJI
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, žlebovih ali fornezih, zglaste se pri
LEO LADIHA
1336 E. 55th St. Henderson 7740

BODITE PREVIDEN VOZNIK

Mnogo nesreče se pripeti radi pokvarjenih očl. Dajte si pregledati očl, da se boste počutili varne. Vid mora biti tak, da lahko razločite številke na metru brzine, da vidite, kako hitro vozil. Imamo 30 let izkušnje v preizkovanju vida in umerjanju očl. Zadovoljni boste v vsakem oziru.
Mi imamo polno zalogo elastičnih nogavic za zabrekle žile.

EDWARD A. HISS

Lekarna-farmacija in optometrijske potrebščine.
7102 St. Clair Ave.
Mi imamo v zalogi pasove za pretrganje, za moške in ženske.

Ignac Slapnik, st. CVETLIČAR

Henderson 1126
6102 St. Clair Avenue

BLISS COAL CO.

PREMOG IN DRVA

Zastopstvo
WHITING STOKERS

22290 LAKELAND BLVD.
Kenmore 0808

baklonoscema ob straneh ostal pred Madlzederjevo hišo. V vetru so mu vihrali lasje in se mu je napihoval plašč. Nanovo je vprašal Madlzederja: "Ga li ni v Štajru; kje pa je vendar? Vi boste vendar vedeli? Ve li za ta umor? Je-li prebral moje pismo?"

Madlzeder je stopil tik pred Hendelnovega konja in je rekel: "Gospod, res ne vem, kje je, in če je kaj slišal o umoru. Pismo je prebral, in sem se ves božji dan pulil z njim, nikdar tega ne bom pozabil."

Hendel je vprašal, srce mu je nemirno bilo:

"Zakaj ste se pulili?"

"Ni hotel verjeti."

"Kljub mojemu pismu?"

"Kljub vašemu pismu?"

Vihar zastoka. Luna skrije svoje mrtvaško obličje. Zopet prihaja iz predmestja sem čez vodo ječanje in ihtenje.

"Torej se je branil?"

"Na vse pretege, gospod. Če bi se mi ne bil tako ustavljal, bi bili že opoldne Štefano izbornali iz mesta. Toda on me je prosil, rotil ter me je, ko je vse pričalo zoper njo, prisilil, da naj čakam še do polnoči, še eno pot da bo napravil, da se izpriča njena nedolžnost: od takrat se še ni vrnil."

Molčec in hropeč je poslušal Hendel, divje mu je tolklo srce. O, nesramna vlačuga! Dobro je, da je mrtva. Toda ali ni čudovita ta nedolžnost in ljubezen njegovega otroka! Branil je svetišče svoje ljubezni, ko je že oskrunjeno ležalo pred njim na tleh. In Hendelnovo sočutje z njegovim ponosni motrokom je naenkrat premagalo njegovo srd, srd nad mrtvo deklico.

Silno ga je bolela izguba ljubljence, toda ostal je miren. "Torej kje mislite, da je?" je vprašal in je z bodečim pogledom meril Madlzederja.

"Nihče ne ve. Bajje je jezdil proti Lincu. Spominjam se, da mi je rekel, da hoče sam govoriti s Štefano."

Madlzeder je obmolnil. Počasi je šel z roko preko čela. Grozna misel mu je liki grda, ostudna ponočna ptica šinila v pekoče možgane. Zamajal je z glavo, da bi jo odpodil.

"Jutri zjutraj bom poslal sle v Linc ponj," je rekel globoko sopihajoč. "Sicer sva se sprla vsled njegove ljubezni; toda v težkih časih ne bo pustil Štajra na cedilo, to vem. So-li v okolišču pasavski roparji?" je naglo vprašal: "Kaj lahko bi bil kdo izmed njih umoril Štefano, ta sodrga je vsega zmožna. Sicer pa mislim, da niti umora vodijo v Garsten. Pač niso hoteli zaradi te vlačuge s svojim redovnim bratom ostati v sramoti."

Toda sam sebi ne verjame. — Ko je nato sam skozi mrtvo mesto jahal proti domu, ga je neprestano spremljala in mučila misel. —

Se ni li že večkrat zgodilo, da se je moški, ki ga je podpihnil hinavski prijatelj, maščeval nad žensko, ki ga je varala, s tem, da ji je porinil jeklo v vlačugarsko srce? —

Izpodbodel je konja in je z divjo naglico pod šumečimi drevesi jahal skozi nočni vihar proti svojemu gradu. Ponočna pošast je letela z njim. Boril se je zoper njo, z mečem je mahal proti njej. Toda ni se hotela umakniti.

Njegov ubogi otrok se je boril ves dan, ko so pa odpovedale vse priče, je obupal — in je prijel za bodalo. — Ne,

in zopet ne, tega ni storil. To so storili drugi. Henrik je tako zrel, tako plemenit, tako dober... ne, on že ne. Njegova roka ne more moriti, Joahim Hendelnova roka bi mogla, da, Henrikova pa nikdar.

Ko je prišel do svojega gradu, je bilo gori vse mrtvo, samo eno okno je bilo razsvetljeno. Za tem je sedela gospa Helena ob postelji svoje hčerke, ki je neprestano klicala brata in ni hotela spat. Mati se je močno bala, da jo bo prišla božjast.

Nihče ni slišal priti jezdeca, zato je moral trikrat potrkati na vrata, preden so prišli služabniki. S svečo v roki mu je v ponočni obleki po stopnicah došla prišla nasproti njegova gospa. Poljubila ga je in mu je takoj potožila, kake križe da ima z deklico, ki noče ne jesti ne spat in venomer kliče Henrika. Nemo in mrko je stopal poleg nje. Henrika kliče ubogo dete! Henrika je on vrgel iz svojega srca, iz svoje hiše — pahnil ga je v obup in morda —

Ko sta se bližala spalnici, je prekinil svoj zamišljeni molk in je jel pripovedovati: "No, to pot so pogoreli na Dunaju strupeni jeziki, papežniki. Cerkve ne dobe nobene, to se pravi, žal, eno, ker je bil zopet enkrat predober moj fant —"

Potem je nadaljeval: "To je pa zopet lepo. Komaj pridem v Štajer, pa mi povedo, da se je izvršil umor."

Helena se je močno stresla: "Jezus, Marija! Koga so pa umorili? Jaz ne vem ničesar." Obstal je, velikanski in grozan: "Štefano Švertner. Sicer je zaslužila, in ne bom žaloval za njo!"

Gospa je tresoč se po vsem životu zašepetala: "Kdo je to storil?"

Jezno ga je pogledal: "Kako naj jaz to vem?"

Na pragu spalnice je mahoma vprašal: "Si-li danes kaj videla mojega sina Henrika? Bajje je bil v Štajru."

"Jaz ga nisem videl, pač pa ga je videla naša mala deklica, vabila ga je, naj pride, pa ni hotel priti in je strašno izgledal, otrok samega strahu ne more spati. Zakaj ni prišel, kaj se je zgodilo?"

Posvetila je v spalnico, on pa je nepremično stal. Z votlim glasom je rekel:

"Ni smel priti, ker mi je na Dunaju rekel, da ljubi Štefano, pa sem mu zato prepovedal hišo."

"Tak —" je začela Helena, toda žugajoč je zaklical:

"Stoj, ne psuj ga, tega ne trpim. Kaj more zato če ga je začarala nesramna ženska. V slepi jezi sem mu prepovedal

General Georges Catroux, ki nam ga predstavlja gornja slika je bil od odbora za svobodno Francijo imenovan generalnim guvernerjem v Alžiru. General ima posebne sposobnosti za občanje z Moslemi.

Ameriški general Dwight Eisenhower, desni na sliki, ki je vrhovni poveljnik zavezniške armade v Severni Afriki prejema odlikovanje "Veliki križ častne legije," katerega mu je izročil francoski general Henri Giraud. Ceremonije so bile izvršene v palači Palais d'Ete v Alžiru.

Francoski vojaki v Severni Afriki so brez obotavljanja sprejeli ameriško orožje in se podali na manevre. Na sliki vidimo dva francoska častnika, ki preiskujata ameriški telefonski aparat na oklopnem avtu.

hišo, hotel bi, da bi tega ne bil storil. On je bil moj ponos in njegova mati je bila moja prva ljubezna! — Marjeta, Marjeta!" je vzkliknil v divjem hrepenenju, tedaj je njegova žena smuknila v spalnico, kakor bi se bala, da se bo prikazala rajna žena, ki jo je poklical.

Z Vizerfelda, kraja umora, je priletel tenak klic hripavega petelina. Vedno bolj blede so plešale zvezde med drevesi, ki so šumela okoli gradu. Hendel je videl pred seboj s tal zrasti vislice, gori je opazil moškega s temnimi lasmi in angelskimi očmi... Tedaj se je zdrznil Hendel, mož iz jekla in železa, opotekajoč je za svojo ženo stopil v spalnico, rekoč: "Mrazi me... jutri me čaka težko delo... Sedaj moram nekoliko počiti. Prinesi mi toplo odejo, ostani pri meni in mi daj roko."

XIII.

Bilo je ob štirih zjutraj. Po morilni noči se je začelo svetlikati, kakor po vsaki drugi. Tiho je prihajalo jutro izza črnih gozdov, zlato se je svetilo nad polji in se je v tisoč in tisoč rosnih kapljicah lesketalo v cveticah. Na lahno so začele ptice v zelenju dreves prepevati svojo jutranjo hvalno pesem; ena je priletela k oknu, skozi katero je vsako jutro gledala prijazna deklica in sipala drobtinice drobnim krilatcem. "Cib, cib, cib," je kljuvala na okno in prosila; toda danes se nihče ne gane, nikogar ni k oknu. Notri v sobi je mrzla in blede ležala deklica na svojem rev-

nem ležišču, in njene roke so ji sklenjene počivale nad prebodemim srcem... spala je in spala in se ni prebudila. Dve rmeni sveči sta goreli in se kadili poleg mrtvaškega ležišča. Mati, ki je na svojih rokah gori prinesla svoje dete in je položila na posteljo, je vsa zlomljena sedela ob njeni glavi. Cele ure je že prejkotila in prepila, sedaj ne more več. Le tuintam zajecelja ime svojega otroka, ali sveta imena, potem zopet nemo sedi kakor okamenela od boli in bridkosti.

Sveče ob mrtvaški postelji so dalje gorele in se kadile, kar je ena padla in je ugasnila. Tedaj se je dvignila mati, da jo po konci postavi ter se je sklonila nad čudoviti, mirni, blede obraz, ki so ga obkroževali kostanjevi kodrci, in je jecljala: "Štefka, Štefka, vstani, čas je že, da vstaneš. O, ti ne vstaneš nikoli več, oh, kaj naj storim jaz nesrečnica brez svojega otroka."

Čuj, zunaj pred hišo se čujejo koraki. Kdo prihaja? Že škripljejo koraki po stopnicah gori in čuje se krepko moško govorjenje. Kar stopi v mrtvaško

sobo — pater Albert, nekdo še prihaja za njim. Ne da se začudilo ali količkaj pomaknila, se je mati z objokanimi očmi srepo ozrla na visokga moža v benediktinski halati, ki je urno stopil k mrtvaškemu ležišču in je spričo blede deklice in gorečih sveč bolestno kliknil: "Za božjo voljo, je to res, za Boga svetega, kako je to zgodilo?"

Sedaj se je ojunčila nesa na mati, vstala je in je s trpečim se prstom pokazala na tve prsi svoje hčere, na katere so tako pobožno sklenjene čivale bele voščene roke, in s suhimi očmi ihtela: "Zabodli... zabodli... mi mojo Štefko!... sinoči mi jo zabodli."

(Dalje prihodnjič)

Pomagajte Ameriki, kupite obrambne bonde in znamke.

Ustanovljeno 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 St. Clair Avenue

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S HLADNO PRITLIČJE

Your 1943 Fun 'n Sun
Kopalne obleke

Za ženske in dekleta

Čedne nove kopalne obleke, v lepih novih vzorcih. Lastex kombinacije... tesno umerjena ali široka krila. Mere 34 do 38 za dekleta in žene.

3.95

Dekliške
"Sun-Loving"
kopalne obleke

1.69

Velika izbira in barv v krasnih stilih za dekleta. 20% volnene, 80% bombažne. Mere za dekleta od 7 do 10 let stara.

Moške lične kopalne hlače

Običajno vredne 2.95! Temno modre, royal ali temno rdeče barve. Različni vzorci—vse dobro izdelane. Mere 28 do 40—polne mere.
The May Co. hladno pritičje

Ženski in dekliski
POLETNI
Anklets

- Fina tkanina mercerized bombaža
- Ribbed z doli obrnjenimi robi

15c Pr.

Ženski in otroški fini mercerized bombažni anklets v novih poletnih barvah. Le nekoliko poškodovani, običajno po 29c. Mere 8½ do 10½.

The May Co. hladno pritičje

15c pair

